

ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

Οδηγός για την παρατήρηση πουλιών στην
προστατευόμενη περιοχή Μεσολογγίου – Αιτωλικού

Ορνιθολογική
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

Οδηγός για την παρατήρηση πουλιών στην προστατευόμενη
περιοχή Μεσολογγίου – Αιτωλικού

Επιμέλεια – Κείμενα: Ρούλα Τρίγκου & Λευτέρης Σταύρακας

Γραφιστική Επεξεργασία: Δημήτρης Γαζής

Εξώφυλλο: Χρήστος Χριστοδούλου | Οπισθόφυλλο: Άρης Μανωλόπουλος & Νίκος Κούτρας

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η έκδοση έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος Pelican Way of LIFE «Διατήρηση του Αργυροπελεκάνου κατά μήκος της μεταναστευτικής διαδρομής Μαύρης Θάλασσας – Μεσογείου» (LIFE18 NAT/NL/000716) με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Πράσινου Ταμείου.

© Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία 2025

Βιβλιογραφική αναφορά:

Σταύρακας Λ. & Τρίγκου Ρ. (2025) Περιήγηση στο Μεσολόγγι των Πουλιών. Οδηγός Παρατήρησης Πουλιών. Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία, Αθήνα.

Το παρόν έργο προστατεύεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, καθώς και από τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη, ή με οποιονδήποτε τρόπο, μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή μέρους ή όλου του έργου

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	4
Κώδικας Συμπεριφοράς του Παρατηρητή Πουλιών	6
Το Μεσολόγχι των Πουλιών	8
Καθεστώς Προστασίας	10
Ορνιθολογικές διαδρομές	11
Λίστα πουλιών	35
Χρήσιμα τηλέφωνα - σύνδεσμοι	44

Εισαγωγή

Φανταστείτε ένα μέρος με όλων των ειδών τους υγρότοπους, από ρηχές λιμνοθάλασσες και αλμυρόβαλτους έως έλη γλυκού νερού και παρόχθια δάση που να συνορεύουν με απότομα φαράγγια, πυκνά δάση φυλλοβόλων και κατάφυτες πλαγιές με μεσογειακή μακκία. Τώρα, σταματήστε να φαντάζεστε γιατί αυτό το μέρος υπάρχει και είναι το Εθνικό Πάρκο Λιμνοθαλασσών Μεσολογγίου, μία από τις σημαντικότερες ορνιθολογικά υγροτοπικές περιοχές της Ελλάδας που φιλοξενεί πολύ μεγάλους αριθμούς από υδρόβια, παρυδάτια, αρπακτικά κ.α. όλες τις εποχές του χρόνου. Γι' αυτόν τον λόγο, εξάλλου, αναγνωρίστηκε ως υγρότοπος Ραμσάρ διεθνούς σημασίας το μακρινό 1975, όταν ακόμα η προστασία της φύσης δεν ήταν προτεραιότητα του κράτους.

Την ορνιθολογική του αξία την είχαν ανακαλύψει ξένοι περιηγητές από τον 19ο αιώνα ήδη και πλέον, στα διαρκώς μεταβαλλόμενα οικοσυστήματά του, έχουν καταγραφεί συνολικά σχεδόν 300 είδη πουλιών ενώ είναι ιδιαίτερα μεγάλη και η ποικιλία σε άλλα είδη άγριας ζωής - θηλαστικά, αμφίβια, ερπετά και, φυσικά, ψάρια. Την ώρα, δηλαδή, που αναζητάτε πουλιά στις λιμνοθάλασσες είναι πολύ εύκολο να δείτε Νεροχελώνες, Βατράχια, ακίνδυνα Νερόφιδα και Λιμόφιδα και αν είστε πιο τυχεροί ακόμα και Βίδρα ή Τσακάλι.

Η ευκολία πρόσβασης και ο μοναδικός συνδυασμός φύσης, ιστορίας και λαογραφίας καθιστούν το Μεσολόγγι ως έναν προορισμό ιδανικό για τους παρατηρητές πουλιών. Οι αρχάριοι μπορούν να απολαύσουν μεγάλη ποικιλία ειδών όλες τις εποχές και να μάθουν να ξεχωρίζουν τα διαφορετικά είδη.

Οι πιο έμπειροι μπορούν να αναζητήσουν λιγότερο κοινά είδη που εδώ εμφανίζονται πιο τακτικά απ' ό,τι σε άλλα μέρη. Υπάρχουν όμως και οι πιο αφοσιωμένοι παρατηρητές που είναι ικανοί να διανύσουν εκατοντάδες χιλιόμετρα, ακόμα και αυθημερόν, προκειμένου να δουν κάποιον εξαιρετικά σπάνιο φτερωτό επισκέπτη, όπως έχει γίνει πολλές φορές τα τελευταία χρόνια. **Όποιο κι αν είναι το επίπεδο του παρατηρητή πουλιών, ένα πράγμα είναι σίγουρο: δεν θα φύγει ποτέ παραπνοημένος από αυτόν τον τόπο!** Ειδικά αν στο τέλος της εξόρμησης γευτεί κάποια από τις τοπικές νοστιμιές σε μία από τις ταβέρνες της περιοχής.

Photo: Morten Ekker

ΤΟ οδηγός αυτός έχει ως σκοπό να παρουσιάσει με όσο το δυνατόν περιεκτικό τρόπο τον ορνιθολογικό πλούτο της περιοχής αλλά και τους τόπους στους οποίους έχουν καταγραφεί τα πιο σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας. Μέσα από διακριτές διαδρομές, οι οποίες περιλαμβάνουν το μεγαλύτερο και πιο εύκολα προσβάσιμο τμήμα του Εθνικού Πάρκου, δίνονται πληροφορίες για το τι μπορεί να δει κάποιος αλλά και πότε.

Ελπίδα μας είναι να λειτουργήσει ως εργαλείο που θα οδηγήσει ακόμα περισσότερους φυσιολάτρους να επισκεφτούν την μοναδική αυτή περιοχή και να ανακαλύψουν τα μυστικά της, με τη βοήθεια του βιβλίου αυτού ή και μόνοι τους αφού τίποτα δεν συγκρίνεται με τη χαρά της ανακάλυψης!

Photo: Morten Ekker